

La bala de plata de Milei

Javier Milei ha guanyat la segona volta de les eleccions presidencials a l'Argentina. Milei, de personalitat inestable, és de convicció anarcocapitalista i de dreta radical. Diu que té una bala de plata per solucionar els problemes crònics de l'Argentina: la dolarització de l'economia. La pregunta és si és factible i si funcionarà, en el cas que aconseguixi implementar-la després de ser aprovada pel Parlament, cosa difícil. Amb només el 15% a la Cámara de los Diputados, ni tan sols amb el suport del partit de Mauricio Macri arriba al 50%. Abans d'intentar contestar la pregunta cal posar en context la victòria electoral de Milei.

Milei aconseguix la victòria per la profunda crisi de l'Argentina, amb inflació desbocada, enorme nivell de pobresa i desesperació de la població. La xarxa clientelar i la corrupció del peronisme ja no donen per a més. El peronisme ha esgotat la capacitat de compra de vots i bona part dels argentins no s'han cregut les promeses del candidat Sergio Massa (ministre d'Economia sortint) que arreglaria els problemes que havia contribuït a crear. Els argentins han provat amb algú diferent atès que ja sabien què podien esperar dels mateixos governants. El peronisme ha dominat la política a l'Argentina, amb algun parèntesi, d'ençà que el general Juan Domingo Perón va arribar al poder el 1946, i la irresponsabilitat fiscal ha estat contínua. L'Argentina sobreviu ara amb préstecs de l'FMI, al qual deu 44.000 milions de dòlars.

L'argument de Milei és simple: adoptant el dòlar impedirà que el Banc Central financï els recurrents dèficits fiscals dels governs argentins imprimint pesos, que en part han anat a parar a una despesa estatal on els beneficis socials i subsidis són el 70% del total i que alimenten la clientela peronista. Els beneficis immediats serien la supressió de la inflació i la reducció de la prima de risc del tipus d'interès al qual el país pot manllevar, no hi hauria risc de devaluació del peso. De tota manera, la transició podria ser turbulenta, i si la població creu que l'Argentina adoptarà el dòlar es pot desprendre dels pesos abans que passi i la inflació podria augmentar. Ara bé, un país que renuncia a la moneda està re-

XAVIER VIVES

PROFESSOR DE L'IESE

nunciant a fer servir la política monetària per estabilitzar el cycle econòmic, per exemple devaluant el peso davant una pertorbació negativa per a l'economia. De fet, aquesta renúncia és el que van fer els països del sud d'Europa quan van adoptar l'euro, ja que el pes d'Alemanya i França en la política monetària del BCE és molt gran. A més, adoptant el dòlar també es renuncia a la funció del Banc Central com a prestador de darrera instància. Així, en una crisi bancària el Banc Central no podria proporcionar liquiditat als bancs excepte que ja hagués fet

una provisió al respecte. El govern també renuncia al monedatge (*seigniorage*), és a dir, a l'obtenció d'ingressos mitjançant l'emissió de moneda.

A principis dels anys 1990, amb el president Carlos Menem, l'Argentina va implementar una *currency board* i va mantenir una paritat fixa del peso amb el dòlar que va ser abandonada el 2001 (seria molt més difícil abandonar una dolarització completa). Malgrat que va aconseguir dominar la inflació, va mantenir dèficits fiscals alts i una sobrevaloració del peso i va acabar amb un deute elevat i molt d'atur. En abandonar la paritat el país va fer fallida, els bancs van tenir problemes i hi va haver una crisi econòmica molt greu. Un altre cas va ser el de l'Equador, que va dolaritzar l'economia l'any 2000 i va controlar la inflació, però no el dèficit públic, i ha tingut problemes amb el pagament del deute.

Hem d'afegir que, per dolaritzar, el Banc Central necessitaria, segons estimacions recents, reserves en dòlars de més de 35.000 milions de dòlars, quan ara té un dèficit de prop de 9.000 milions de dò-

lars. No serà fàcil que les aconseguixi. Tanmateix, els argentins tenen molts dòlars, tant a l'estranger com al país. En cas que s'implementés, els perjudicats serien els que d'entrada no en tenen.

El problema de l'Argentina està en les seves institucions i en la manca de disciplina fiscal. És qüestionable que aquesta disciplina es pugui importar de fora, tal com pretén la dolarització. Hem vist, per exemple, com l'entrada a l'euro de països com Espanya no ha portat a reformes per fer l'economia més competitiva i introduir disciplina fiscal. Milei planeja també reduir la despesa estatal (i el nombre de ministeris, per començar; m'imagino que trauria la motoserra per eliminar molts dels 22 ministeris del nou govern de Sánchez). També planeja reduir els impostos, liberalitzar i privatitzar. Els seus plans poden portar a un esclat social.

En cas que Milei pugui tirar endavant la seva política econòmica, hauré de veure els resultats d'aquest experiment tan arriscat. Una majoria d'argentins ha preferit experimentar a seguir amb l'enfonsament del país al qual portava el peronisme.

GETTY

El problema de l'Argentina està en la manca de disciplina fiscal.

És qüestionable que aquesta disciplina es pugui importar de fora, com pretén la dolarització